

Participatieverslag centrumvisie Driebergen

Utrecht, 19 augustus 2024

Inleiding

In maart 2024 zijn OKRA Landschapsarchitecten, SVP Architectuur en Stedenbouw, Stadkwadraat planeconomie en adviesbureau De Selectie gestart met het komen tot een centrumvisie voor Driebergen.

In dit verslag staat beschreven hoe de participatie heeft plaatsgevonden, wat de uitkomst van die participatie is geweest en wat hiermee is gedaan in de nieuwe centrumvisie.

Wat was het doel van de participatie

De gemeente Utrechtse Heuvelrug hecht veel waarde aan het betrekken van inwoners en overige stakeholders bij het maken van plannen. Het doel van het participatietraject rond de centrumvisie is dan ook: 'het betrekken van inwoners en stakeholders om zo te komen tot een beter plan'. Bijkomend voordeel is dat er onder inwoners die zich betrokken of geïnformeerd voelen, meer draagvlak bestaat voor het betreffende initiatief.

Voor welke strategie is gekozen?

De gemeente Utrechtse Heuvelrug heeft in de afgelopen jaren al bij verschillende gelegenheden inwoners gevraagd naar hun ideeën bij een nieuw centrum voor Driebergen. We hebben daarom besloten om dit niet helemaal opnieuw te doen maar gebruik te maken van wat er al is en hierop verder te bouwen. Mensen worden al heel vaak gevraagd naar hun mening en participatiemoedheid willen we voorkomen. Daarom hebben we de bestaande input van inwoners geëvalueerd en, naast overige gemeentelijke richtlijnen en wensen, deze input gebruikt bij het komen tot de drie scenario's voor de centrumvisie. Vervolgens hebben we een traject ingericht om van inwoners en stakeholders reacties te krijgen op die scenario's. Deze konden we gebruiken om de scenario's verder te verbeteren.

We hebben gekozen voor een aanpak waarbij er verschillende momenten en gelegenheden zijn voor Driebergenaren om mee te denken over de centrumvisie. Dus niet één avond met een bijeenkomst waarop 'de participatie' moet gebeuren, maar meerdere manieren, momenten en locaties. Spreiding dus. Daarvoor hebben we straatinterviews gehouden, bijeenkomsten georganiseerd en mensen online gedurende enkele weken de gelegenheid gegeven om te reageren.

In het najaar van 2024 volgt een bijeenkomst waarin we toelichten wat er met de uitkomsten van de participatie is gedaan, tot welke keuzes dat heeft geleid en wat het voorkeursscenario is geworden. Tijdens deze bijeenkomst kunnen inwoners voor de laatste keer input geven op het voorkeursscenario.

Wie is er betrokken?

We richtten ons op inwoners (bewoners van Driebergen centrum, als ook overige Driebergenaren) en overige stakeholders. Denk aan ondernemers en vastgoedeigenaren, maar ook de kerk en Hart van Driebergen. Bij de inwoners is het vaak lastig om een diverse groep mensen te spreken te krijgen. Op bewonersbijeenkomsten is de groep aanwezig vaak homogeen: autochtoon en wat ouder. Daarom hebben we verschillende participatiemethoden ingezet om een bredere groep te bereiken; dus ook de jongeren, jongvolwassenen en mensen met een migratieachtergrond.

Hoe hebben we hen ook daadwerkelijk laten meedoen?

We kozen voor een aanpak waarbij we op verschillende manieren mensen te spreken kregen. Uitgangspunt was dat we een grote diversiteit benaderden (jong en oud, met en zonder migratieachtergrond) en dat we mensen op hun eigen moment in staat stelden om te reageren. Niet iedereen wil een avond kwijt zijn aan een centrumvisie.

Pressure cooker: op 15 mei 2024 organiseerden we een sessie voor de stakeholders; zoals winkeliers en belangenverenigingen. Tijdens deze sessie gingen OKRA en SVP dieper op de inhoud in met kleinere groepjes, wat leidde tot goede gesprekken over de voor- en nadelen van de verschillende scenario's. Er waren 18 stakeholders uitgenodigd, waarvan er 12 aanwezig waren. Daarnaast waren er ambtelijk vertegenwoordigers en waren OKRA en SVP aanwezig. Dit bracht het aantal deelnemers op 22. De volgende groepen waren aanwezig:

Belangenverenigingen

- Hart voor Driebergen
- Vereniging tussen Heuvelrug en Wetering

Ondernemers

- Ondernemersvereniging BIZ 3B (ondernemers, winkeliers en Horeca)
- Supermarkten
- Marktmeester

Wonen

- Nabij Wonen
- Stichting Wooninitiatief Utrechtse Heuvelrug

Sociaal Maatschappelijk Cultureel

- Bibliotheek Driebergen
 - Vereniging de CultuurHoek
 - Grote Kerk Driebergen
-

- Korte Dreef gezondheidscentrum (niet aanwezig)
- Seniorenplatform Heuvelrug

Vastgoedeigenaren waren niet aanwezig, maar zijn apart gesproken. Dat gaat onder andere om de supermarkten.

Er was geen uitgesproken favoriet onder de drie scenario's maar ook geen 'verliezer'. Van scenario 1 vond men positief dat het centrum niet op één plek komt, maar wordt doorgetrokken in een groter gebied, maar vindt men tegelijk dat de verblijfruimtes best ruimer mogen. CultuurHoek was een van de voorstanders van deze scenario. Van scenario 2 was men gecharmeerd van de extra woningen en dat de Appelgaard een upgrade krijgt. Veel ondernemers zijn voorstander van dit scenario. Tegelijk vond men tijdens de pressure cooker dat er wel wat weinig groen in het plan zit. Tenslotte scenario 3: men vond dit een ingrijpend plan dat zorgt voor het aanhelen en versterken van het centrum. Hart voor Driebergen sprak haar voorkeur uit voor dit scenario, maar vond het alsnog niet ambitieus genoeg. Ondertunneling van de Hoofdstraat werd aangedragen, om het nieuwe plein écht een verblijfsplek te maken. Nadeel is dat er nog steeds veel verkeer zal zijn en men opperde om de woonfunctie op het ABC-terrein om te ruilen met die op de Appelgaard. De appelgaard is namelijk geschikter als woonplek.

Over het algemeen werden vooral scenario 2 en 3 als kansrijk gezien, omdat er echt wat gebeurde. Scenario 1 was volgens de meerderheid niet ambitieus genoeg. Samen met de stakeholders zijn een aantal aanpassingen doorgevoerd aan de scenario's; namelijk het toevoegen van de (gedeeltelijke) ondertunneling van de Hoofdstraat en het omdraaien van woon- en retaillocatie in scenario 3. In scenario 1 is een groter plein aan de Traaij toegevoegd. Het gebied van het voormalige ABN-kantoor en de Lei is ook toegevoegd aan de drie scenario's naar aanleiding van de pressure cooker, omdat er kansen liggen voor de verbinding met het buitengebied en parkeren.

Straatinterviews: op 29 mei 2024 hebben we straatinterviews gehouden voor de Albert Heijn en de bibliotheek (bij het ABC-gebouw) We hebben hier ongeveer 30 mensen gesproken en samen de drie scenario's doorgenomen. Op posters stonden dezelfde afbeeldingen die ook bij de online participatie zijn gebruikt en bij de presentatie tijdens de bewonersbijeenkomst. We hebben een koffiekar gebruikt om de interesse te wekken van passanten. Het was een erg regenachtige middag; daarom was het fijn dat we onder de luifel van het ABC gebouw konden schuilen tijdens de gesprekken. Uit de gesprekken bleek dat veel mensen vroegen om meer groen en een compacter centrum, bij voorkeur met een plein waar van alles gebeurt en waar horeca aanwezig is. Kwaliteit staat daarbij hoog in het vaandel.

Brede bewonersbijeenkomst: op 5 juni 2024 vond de bewonersbijeenkomst plaats in zalencentrum Nieuw Salem. Bij deze bijeenkomst waren 75 inwoners aanwezig. Na een korte uitleg over het doel van de bijeenkomst en hoe de avond zou verlopen heeft OKRA een inhoudelijke presentatie gegeven over de drie scenario's en hoe zij tot die scenario's zijn

gekomen. Na de presentatie konden bewoners bij posters van de scenario's in gesprek en middels post-its aangeven wat zij goed of minder goed vonden.

Scenario 1 (centrum op de Traaij) vonden veel mensen een realistisch plan en een waardevolle investering in de kwaliteit van de Traaij. Minder verkeer door het centrum en het toevoegen van groen werd gewaardeerd.

Van scenario 2 (rondje Driebergen) werd vooral gewaardeerd omdat het veel ruimte biedt en groen toevoegt, en mogelijkheden creëert voor woningbouw.

Scenario 3 (dorpshart met allure) vinden veel mensen een mooie oplossing door het grote plein en veel verblijfsruimte. Meer woningen voor ouderen in het centrum bevordert bovendien de levendigheid. Ondergronds parkeren, een autovrije Traaij, en het vermijden van hoogbouw worden positief beoordeeld. Bovendien levert scenario 3 een belangrijke bijdrage aan de goede doorstroming van het verkeer op de Hoofdweg.

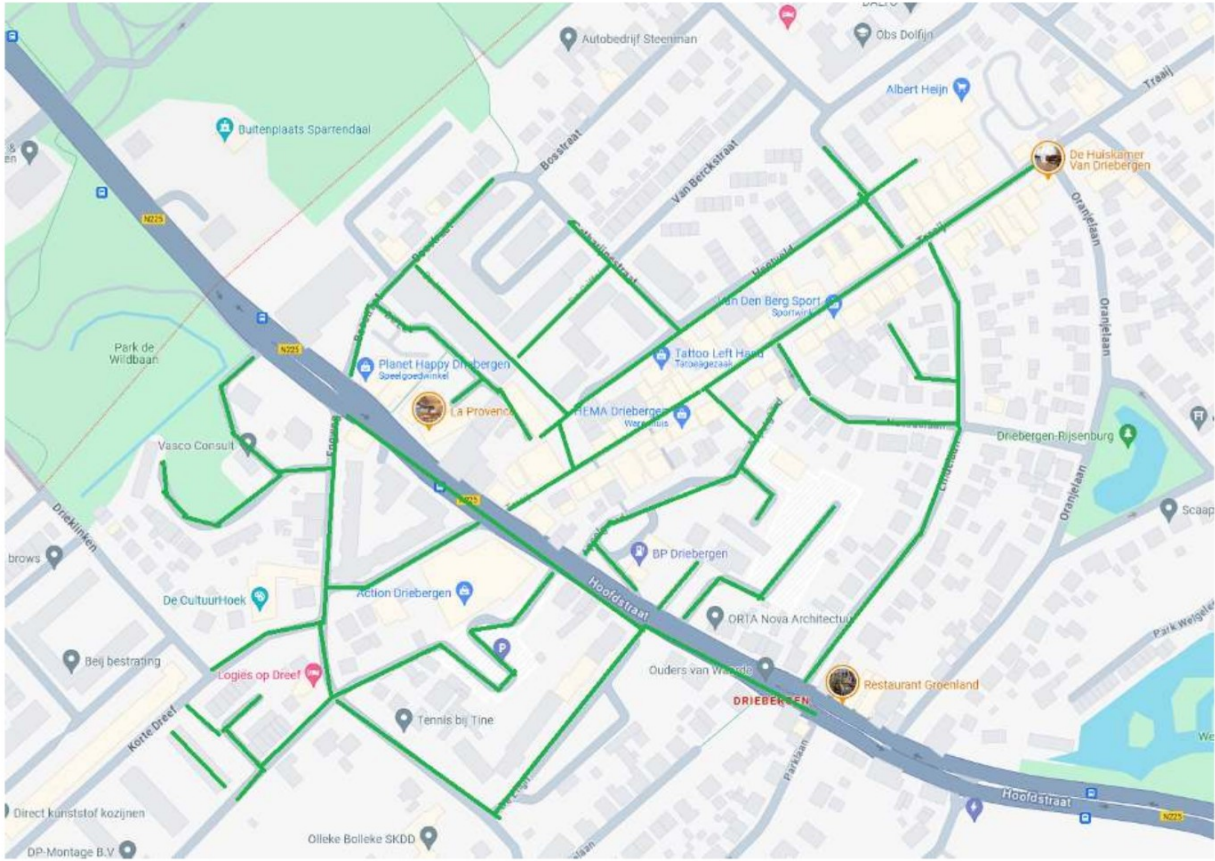
Online participatie: tussen 20 juni en 15 juli 2024 heeft iedereen die dat wilde de mogelijkheid gehad om online te reageren op de drie scenario's. Men kon op een speciaal daarvoor ingerichte website van de gemeente uitleg krijgen over de scenario's. Hier was ook de presentatie te downloaden die is gegeven tijdens de bewonersavond op 5 juni 2024. Bezoekers konden per scenario aangeven wat zij ervan vonden. Wat vonden ze goed en wat niet? De uitkomsten kwamen redelijk overeen met het beeld dat we al eerder zagen: er werd opgeroepen tot een kwaliteitsimpuls voor De Traaij, de behoefte aan een gezellig plein werd uitgesproken en het verzoek werd gedaan om het parkeren op een manier op te lossen dat het zo min mogelijk overlast veroorzaakt op straat.

Het bereiken van die brede vertegenwoordiging is ten dele gelukt. Bij de straatinterviews waren we in de gelegenheid om mensen actief te benaderen, als zij jong waren of een migratieachtergrond hebben. Door deze 'positieve discriminatie' hebben we een verbreding kunnen aanbrengen, maar Driebergen is een gemeente met een relatief witte bevolking. In 2024 heeft 15% van de inwoners een herkomst van buiten Europa.

In de bijlagen vindt u de uitgebreide verslagen van deze bijeenkomsten.

Hoe zijn belanghebbenden uitgenodigd?

Voor de pressure cooker zijn deelnemers persoonlijk uitgenodigd. De straatinterviews vonden plaats met passanten, die we al dan niet actief hebben aangesproken. De uitnodiging voor de brede bewonersbijeenkomst ging door de afdeling publiekscommunicatie van de gemeente, aangevuld met huis-aan-huis verspreide brieven in de met groen gemarkeerde straten. De online participatiemogelijkheid is voorafgaand en gedurende de looptijd via de online kanalen van de gemeente bekend gemaakt.

Hoe vaak zijn welke mensen betrokken?

Naast deze vier participatieactiviteiten komt er een tweede fysieke bijeenkomst in het najaar, waarbij we toelichten hoe de raad heeft gereageerd op de scenario's en het bijbehorende advies van het projectteam. Er is tegen die tijd een voorkeursscenario aangewezen en die lichten we toe. Hier is dan nog een keer gelegenheid om te reageren op details uit het scenario, maar de bijeenkomst is vooral informierend van aard.

Wat vonden de belanghebbenden van het plan?

Over het algemeen zien we een lichte voorkeur voor de scenario's 1 en 3. Het rondje werd niet gezien als passend voor Driebergen. Daarnaast werd benoemd dat het te klein is als centrum. Daarentegen is het betrekken van de bibliotheek bij het centrum en de goede looproutes naar De Traaij wel een positief aspect van scenario 2.

In de reacties op scenario 1 en 3 is een fundamentele tegenstelling zichtbaar in de meningen en wensen van bewoners en stakeholders:

- Enerzijds wordt de focus op het opwaarderen van het bestaande (openbare ruimte, winkels, etc.) benoemd. Het moet niet te ingewikkeld of duur worden.

- Anderzijds geven mensen een voorkeur aan voor een tunnel, zodat doorstroming op de Hoofdstraat wordt verbeterd en beide zijdes van het dorp aangeheeld kunnen worden.

OKRA en SVP adviseren de raad te kiezen voor een scenario zonder tunnel, omdat zij geloven dat een tunnel andere doelstellingen van de visie in de weg staat (duurzaamheid en vergroening, impact op het aanzicht van het dorp rondom de tunnelmonden door de beperkte ruimte, verbeteren van wandel- en fietspaden naar het buitengebied, doorbreken van de continuïteit van de Stichtse Lustwarande als bomenlaan en door de verdieping, de impact op parkeren en laden lossen van aangrenzende supermarkt).

Tijdens de pressure cooker werd een oplossing aangedragen voor het vergroten van het plein aan de Traaij, waardoor een verbinding wordt gemaakt van de kerk met zowel Sparrendaal en het buitengebied, als met de Lei. De schaal van deze oplossing past beter bij het dorp Driebergen en is gemakkelijker op korte termijn gefaseerd te realiseren, zonder afhankelijk te zijn van bijvoorbeeld vastgoedontwikkeling en het wel of niet bouwen van een parkeergarage. Een aantal aandachtspunten van vanuit de pressure cooker worden meegenomen in de verdere uitwerking van de centrumvisie:

- De leefbaarheid van de omliggende straten.
- De impact van de centrumvisie op het verkeer en parkeren op de Hoofdstraat en omliggende straten.
- Inpassing evenementen vs. vergroening van de Traaij.
- Goede fietsparkeergelegenheid.

Verder is er weerstand van omwonenden tegen een supermarkt of een andere grootschalige of hoogbouw-ontwikkeling op de Appelgaard. Er moet nog beter worden onderzocht wat de beste locatie is voor een supermarkt (de Appelgaard óf ABC terrein), met oog voor de impact op en toegankelijkheid van het hele centrum en de verkeerssituatie op de Hoofdstraat.

Zie voor de uitkomsten van de participatieactiviteiten de gespreksverslagen in de bijlagen.

Bijlagen

Bijlage 1: verslag pressurecooker

Bijlage 2: verslag straatinterviews

Bijlage 3: verslag bewonersbijeenkomst

Bijlage 4: verslag online participatie

Toelichting grondslagen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Deze informatie is achterwege gelaten op basis van de Wet open overheid (Woo). De letter die hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende grondslag in onderstaand overzicht.

D Art. 5.1 lid 1 sub d

Deze informatie betreft persoonsgegevens als bedoeld in paragraaf 3.1 (bijzondere persoonsgegevens) of paragraaf 3.2 (persoonsgegevens van strafrechtelijke aard) van de UAVG

Toelichting rollen

In dit document kunt u secties vinden die onleesbaar zijn gemaakt. Bij deze vlakken is in sommige gevallen ingevuld welke rol wordt vervuld door het betreffende gegeven. Het cijfer dat hierbij is vermeld correspondeert met de bijbehorende rol in onderstaand overzicht.

3 Adres